

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2017r., w sprawie z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w Ł. przeciwko (...) (...)spółce jawnej z siedzibą w R. o zapłatę 2.388,74 złotych Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi oddalił powództwo (pkt 1.) i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1.217,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 2.).

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 16 maja 2012 r. pomiędzy stronami została zawarta umowa nr (...) o prowadzenie windykacji należności, na podstawie której (...) spółka akcyjna zobowiązała się dochodzić z należytą starannością roszczeń finansowych przysługujących pozwanej (...) spółce jawnej, które szczegółowo zostały opisane na karcie długu, stanowiącej integralną część zawieranej umowy. Powyższa karta zawiera wykaz wierzytelności wobec dłużnika (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. i obejmuje wierzytelności oznaczone numerami (...), (...), (...). Bieżące saldo należności wobec dłużnika określono na kwotę 6.860,75 zł.

Stosownie do treści § 4 umowy zleceniodawca upoważnił zleceniobiorcę do wszczęcia oraz przeprowadzenia procedury sądowo-egzekucyjnej w celu niespłaconych należności w przypadku nieskuteczności postępowania polubownego, przy czym koszt takich działań został określony w załącznikach do umowy. Załącznik nr 1 zawiera tabelę wynagrodzenia prowizyjnego, załącznik nr 2 przedstawia zaś tabelę opłat za usługi dodatkowe, w tym za „przygotowanie pozwu i prowadzenie sprawy przez pełnomocnika procesowego (radcę prawnego lub adwokata) w sprawach do 10.000 PLN” oraz za „przygotowanie wniosku egzekucyjnego i prowadzenie postępowania egzekucyjnego”. W powyższych pozycjach do kosztów usługi zaliczono koszty zastępstwa procesowego wg Rozporządzenia Min. Sprawiedliwości (w postępowaniu sądowym) oraz koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym.

Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy wszelkie opłaty sądowe, skarbowe, administracyjne i inne określone w załączniku 2 ponosi zleceniodawca, są one płatne w ciągu 7 dni od daty wystawienia faktury VAT. Ostateczne rozliczenie stron z tytułu poniesionych kosztów sądowych, administracyjnych, egzekucyjnych i innych następuje po zakończeniu zlecenia dochodzenia wierzytelności określonych w karcie długu.

W § 7 ust. 7 strony ustaliły, że koszty z tytułu zastępstwa procesowego, określone w załączniku nr 2 płatne są w ciągu 14 dni po zajściu jednej z następujących okoliczności:

- zapłaty jakiegokolwiek kwoty zadłużenia przez dłużnika po skutecznym wniesieniu powództwa do sądu,
- częściowego lub całkowitego cofnięcia powództwa lub zrzeczenia się roszczenia przez zleceniodawcę, bez zgody zleceniobiorcy,
- zawarcia ugody sądowej lub pozasądowej w sprawie będącej przedmiotem zlecenia,
- cofnięcia lub ograniczenia pełnomocnictwa procesowego pełnomocnikowi wyznaczonemu przez zleceniobiorcę,
- zaniechania czynności niezbędnych do prowadzenia sprawy,
- nieudzielenia zleceniobiorcy istotnych informacji dotyczących sprawy, mających wpływ na wynik procesu, jak również z innych przyczyn leżących po stronie zleceniodawcy – w wyniku których postępowanie sądowe zakończyło się oddaleniem powództwa w części lub całości,
- oddalenia powództwa w całości bądź w części, pomimo starannego i należytego prowadzenia sprawy przez zleceniobiorcę, na skutek okoliczności od niego niezależnych,
- ogłoszenia upadłości lub wszczęcia postępowania naprawczego wobec przeciwnika w sprawie.

Na skutek pozwu wniesionego przez powódkę Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w sprawie o sygn. akt (...) w dniu 6 sierpnia 2012 roku nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością zapłacić (...) (...) spółce jawnej łączną kwotę 6.860,75 zł z odsetkami od wymienionych w nakazanie kwot oraz kwotę 1.288,24 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 25 października 2012 roku została nadana klauzula wykonalności wskazanemu wyżej nakazowi zapłaty. Na skutek wniosku (...) (...)spółki jawnej zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne w sprawie BG Km (...), które zostało umorzone postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 13 lutego 2013 roku. W powyższym postanowieniu Komornik Sądowy przyznał wierzycielowi reprezentowanemu przez radcę prawnego R. P. (...) S.A.) koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 600 zł.

W dniu 25 maja 2012 roku powódka wystawiła fakturę VAT nr (...), obciążając pozwaną kwotą 574,41 zł z tytułu usługi wg umowy windykacji, opatrzoną ją notatką: „opłata zgodna z tabelą opłat, stanowiącą załącznik do umowy, za usługi dodatkowe w trakcie dochodzenia wierzytelności od (...)sp. z o.o.”. W dniu 28 lutego 2013 roku wystawiła zaś fakturę VAT nr (...) na kwotę 201,90 zł z tytułu usługi prawnej polegającej na sporządzeniu wniosku i zaliczki do komornika w sprawie BG Km (...). Należności z wskazanych wyżej faktur zostały opłacone przez pozwaną.

Pismem z dnia 27 lutego 2013 roku powódka powiadomiła pozwaną o zakończeniu realizacji zlecenia i o wydanym w sprawie postanowieniu komornika o bezskuteczności egzekucji. Jednocześnie w piśmie poinformowano o pozostawieniu akt sprawy w powodowej firmie z uwagi na możliwość podjęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi w razie poprawy jego sytuacji finansowej.

Pismem z dnia 19 czerwca 2015 roku, doręczonym pozwanej w dniu 25 czerwca 2015 roku, powódka przekazała dokumenty z postępowania sądowo-egzekucyjnego, tj. tytuł wykonawczy i postanowienie o umorzeniu egzekucji, dotyczące wierzytelności zleconej jej do windykacji oraz fakturę VAT nr (...). Powyższa faktura została wystawiona przez pozwaną w dniu 22 czerwca 2015 roku, opiewała na kwotę 2.214 zł i została opatrzona adnotacją: „koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym przeciwko (...) Sp. z o.o. (M. F. członek zarządu) – opłata wobec bezskutecznej egzekucji”, „Koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko (...) Sp. z o.o. (M. F. członek zarządu) – opłata wobec bezskutecznej egzekucji”. W treści ww. pisma powódka wskazała, że załączone dokumenty mogą być wykorzystane do celów podatkowych, jak również do samodzielnego wszczęcia ponownie egzekucji przeciwko dłużnikowi. Opłacenie załączonej faktury stanowi propozycję zakończenia zlecenia windykacji wierzytelności. Jeśli zaś pozwana nie jest tym zainteresowana to powinna dokonać zwrotu ww. dokumentów w ciągu 7 dni od daty odebrania przedmiotowej korespondencji, a w tym wypadku powódka niezwłocznie rozpocznie procedurę egzekucyjną. Należność objęta powyższą fakturą została anulowana przez powódkę w dniu 24 lipca 2015 roku, poprzez wystawienie faktury korygującej VAT nr (...).

W dniu 21 sierpnia 2015 roku powódka wystawiła pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 190,98 zł z tytułu usługi prawnej, wniosek i zaliczka do komornika, opatrzoną ją adnotacją: „wniosek i zaliczka do komornika w sprawie KM (...)przeciwko (...) Sp. z o.o.”.

Pismem z dnia 2 września 2015 r. pozwana odesłała powódce fakturę VAT nr (...), powołując się na zakończenie zlecenia windykacyjnego. Pismem z dnia 22 kwietnia 2016 roku w odpowiedzi na pismo pozwanej z dnia 2 września 2015 r. powódka podtrzymała żądanie zapłaty należności wynikającej z ww. faktury VAT nr (...), informując, że podstawę żądania stanowi § 7 pkt 1 umowy.

Pismem z dnia 4 maja 2016 roku pozwana odmówiła zapłaty faktury VAT nr (...) podając, że umowa przestała obowiązywać z dniem 2 lipca 2015 roku.

W dniu 29 lipca 2016 roku powódka wystawiła fakturę korygującą VAT nr (...) stanowiącą korektę do faktury VAT nr (...).

W dniu 29 lipca 2016 roku powódka wystawiła dochodzoną pozwem fakturę VAT nr (...) na kwotę 2.214 zł, obejmującą koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym – 1.476 zł brutto (1.200 netto) i koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym – 738 zł brutto (600 zł netto). Określony w fakturze dla nabywcy (...) (...)” spółce jawnej z siedzibą w R. termin zapłaty to: 5 sierpnia 2016 roku. Faktura została opatrzona adnotacją: „koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym orz egzekucyjnym w sprawie przeciwko dłużnikowi (...) Sp. z o.o., 1. Koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym przeciwko (...) Sp. z o.o., 2. Koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko (...) Sp. z o.o.

W skierowanym do powódki piśmie z dnia 4 sierpnia 2016 roku pozwana odmówiła zapłaty kwoty wynikającej z faktury VAT nr (...), wskazując, że umowa z 16 maja 2012 r. przestała obowiązywać z dniem 2 lipca 2015 r. Pozwana podała, że należność z tytułu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym została uprzednio stwierdzona na fakturze VAT (...), wystawionej w dniu 22 czerwca 2015 r., która wobec podniesienia przez pozwaną zarzutu przedawnienia została skorygowana fakturą nr (...), a należność została wyzerowana.

W dniu 19 września 2016 roku powódka wysłała do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 2.214 zł.

Działania podjęte przez powódkę w zakresie zleconych jej przez pozwaną usług windykacyjnych obrazuje historia wpisów w systemie elektronicznej wymiany informacji z klientem. Według zapisów w ww. dokumencie zakończenie zlecenia nastąpiło w dniu 27 lutego 2013 roku, zaś w dniu 24 lipca 2015 roku „według ustaleń z zarządem” ponownie wszczęto egzekucję komorniczą.

W powyższym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie jest zasadne i podlega oddaleniu w całości.

W ocenie Sądu I instancji, strony łączyła umowa o prowadzenie windykacji należności, czyli umowa o świadczenie usług. Zgodnie z art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Zgodnie z art. 734 § 1 k.c. w zw. z art. 750 k.c. przez umowę o świadczenie usług przyjmujący usługę zobowiązuje się do dokonania określonej usługi dla zlecającego tę usługę. Jeżeli z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący usługę zobowiązał się wykonać ją bez wynagrodzenia, za wykonanie usługi należy się wynagrodzenie. Jeżeli nie ma obowiązującej taryfy, a nie umówiono się o wysokość wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy (art. 735 § 1 i 2 k.c.).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy uznał, że powódka nie wykazała, iż pozwana spółka jest zobowiązana na podstawie zawartej w dniu 16 maja 2012 roku umowy o prowadzenie windykacji wierzytelności do zapłaty na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego za prowadzone postępowanie sądowe oraz egzekucyjne.

Okolicznością bezsporną w przedmiotowej sprawie jest to, iż powódka po przeprowadzeniu postępowania polubownego, skierowała sprawę na drogę sądową, a następnie po uzyskaniu tytułu wykonawczego na drogę postępowania egzekucyjnego. Kolejną okolicznością bezsporną jest to, iż w powyższych postępowaniach wierzyciela reprezentował zawodowy pełnomocnik.

Spór w przedmiotowej sprawie sprawdzał się do wykładni postanowień umowy stron, w szczególności § 7 umowy. Zgodnie z ww. postanowieniem umowy pozwana zobowiązana była do uiszczenia na rzecz powódki kosztów z tytułu zastępstwa procesowego – określonych w załączniku nr 2 – w terminie 14 dni po zajęciu jednej z enumeratywnie wymienionych w tym paragrafie okoliczności.

W ocenie Sądu I instancji, w przedmiotowej sprawie nie zaistniał przypadek, na skutek którego strona pozwana byłaby zobowiązana zapłacić powódce koszty zastępstwa procesowego. Nie zaszła bowiem żadna z okoliczności określonych w § 7 umowy. Sąd podkreślił, że katalog okoliczności wskazany w § 7 umowy ma charakter zamknięty. Jednocześnie Sąd uznał, że treść załącznika nr 2 do umowy stanowi jedynie konkretyzację wysokości poszczególnych należności, w tym kosztów zastępstwa procesowego, natomiast powoływany powyżej § 7 umowy jest postanowieniem umowy, które wprost reguluje okoliczności, w jakich owe koszty mają być przez pozwaną ponoszone. Oceny tej nie zmienia treść § 7 ust. 1 umowy,

w którym wskazano, iż wszelkie opłaty sądowe, skarbowe, administracyjne i inne określone w załączniku numer 2 ponosi zleceniodawca, są one płatne w ciągu 7 dni od daty wystawienia faktury VAT; ostateczne rozliczenie stron z tytułu poniesionych kosztów sądowych, administracyjnych, egzekucyjnych i innych następuje po zakończeniu zlecenia dochodzenia wierzytelności określonych w karcie długu. Treść tego postanowienia jest bardzo ogólna, niemniej nie zawiera w swym zakresie kosztów zastępstwa procesowego, mowa w nim bowiem o opłatach, kosztach sądowych. Wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika należy zaś do kosztów procesu, nie stanowi jednak ani opłaty, ani też kosztów sądowych, do których należą opłaty i wydatki. Okoliczność, że w załączniku nr 2 do umowy wskazane są również koszty zastępstwa procesowego i koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym nie może skutkować rozszerzającą interpretacją postanowienia § 7 ust. 1 umowy. Zdaniem Sądu Rejonowego, przepis ten, jak wskazano wyżej, dotyczy jedynie opłat sądowych, skarbowych, administracyjnych i innych opłat.

Wreszcie Sąd podkreślił, że strony skonstruowały umowę jako umowę odpłatną, z wyraźnie ustalonym w § 7 ust. 2 umowy wynagrodzeniem –

- wynagrodzeniem prowizyjnym – liczonym od faktycznie odzyskanych należności.

W postanowieniu § 7 ust. 6 strony wskazały natomiast, w jakich okolicznościach, z jaką chwilą, tak określone wynagrodzenie jest powódce należne. Sąd I instancji wskazał, iż powódka, godząc się na wynagrodzenie prowizyjne, podjęła ryzyko tego, iż

w przypadku bezskutecznej egzekucji nie uzyska wynagrodzenia prowizyjnego i kosztów zastępstwa procesowego.

Za niezasadnie Sąd uznał twierdzenie powódki o wzbogaceniu pozwanej kosztem powódki. Strona powodowa nie wykazała bowiem w żaden sposób, że po stronie pozwanej doszło do jakiegokolwiek faktycznego przysporzenia w jej majątku, będącego wynikiem działań powódki na podstawie przedmiotowej umowy windykacyjnej.

Jako gołosłowne i niepoparte żadnym materiałem dowodowym Sąd I instancji ocenił twierdzenia powódki co do rozpoczęcia na zlecenie pozwanej windykacji wobec członka zarządu dłużnika pozwanej, co miałyby uzasadniać wystawienie faktury VAT nr (...), następnie skorygowanej przez powódkę w całości, a tym samym uzasadniać dochodzenie roszczenia w niniejszej sprawie. Powódka nie wykazała bowiem, że takie działania zostały jej zlecone i że faktycznie podjęła czynności w tym kierunku. Z oceny całokształtu działań podejmowanych przez powódkę i korekt wystawianych przez nią faktur wynika raczej, że powódka podzielała argumentację pozwanej co do braku podstaw do obciążania jej innymi kosztami, poza tymi ujętymi na dwóch – opłaconych przez pozwaną fakturach.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu Rejonowego, żądanie strony powodowej jest niezasadne i jako takie podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie pierwszym sentencji.

Jednocześnie Sąd nadmienił, iż bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawały podnoszone przez pozwaną twierdzenia dotyczące płatności przez nią wystawionych przez powódkę faktur o numerach (...)i (...) oraz anulowania przez powódkę należności objętej fakturą nr (...). Powódka nie powoływała się bowiem na powyższe faktury celem uzasadnienia roszczeń podnoszonych w niniejszym postępowaniu. Faktury te stanowią jedynie dowód tego, że pozwana wypełniła swe zobowiązanie wobec powódki zgodnie z § 7 ust. 2 umowy, płacąc wynagrodzenie prowizyjne.

Zdaniem Sądu I instancji, nieskuteczny był też podnoszony przez powódkę zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. Okres przedawnienia roszczenia objętego pozwem wniesionym w niniejszej sprawie został określony w art. 751 pkt

1 k.c. w zw. z art. 750 k.c. i wynosi 2 lata. Stosunek umowny został nawiązany przez strony w dniu 16 maja 2012 roku, na czas nieokreślony (§ 8 ust. 2 umowy). Strony przyjęły, iż ich rozliczenie nastąpi dopiero po zakończeniu wykonywania zlecenia.

W ocenie Sądu, nie nastąpiło to w czasie, gdy powódka informowała pozwaną w piśmie z dnia 27 lutego 2013 roku o bezskuteczności egzekucji. Powódka zachowała bowiem wówczas uzyskane w toku czynności sądowo-egzekucyjnych dokumenty, w tym tytuł wykonawczy i informowała o możliwości podjęcia postępowania w razie poprawy sytuacji finansowej dłużnika. Ponadto w toku procesu pozwana utrzymywała, iż umowa pomiędzy stronami uległa rozwiązaniu w dniu 2 lipca 2015 roku, a zatem powódka była uprawniona do dokonania rozliczeń, w tym również wystawienia stosownych faktur po tej dacie. Wobec wniesienia pozwu w dniu 11 października 2016 roku, Sąd uznał, iż nie upłynął dwuletni termin przedawnienia w odniesieniu do roszczeń powódki.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł – w punkcie drugim – na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zasądził od powódki, która przegrała proces, na rzecz pozwanej kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, odpowiadającą wynagrodzeniu zawodowego pełnomocnika ustalonego na podstawie § 2 pkt

3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) i opłacie skarbowej od pełnomocnictwa. (wyrok k. 123, uzasadnienie k. 124 -127)

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1) naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zebranego materiału dowodowego polegającą na:

- uznaniu że § 7 pkt 1 umowy nie obejmuje swoją treścią kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym oraz kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym, w sytuacji gdy ww. klauzula umowna obejmuje oba rodzaje kosztów. Sąd I instancji ocenił treść ww. klauzuli umownej w oderwaniu od treści załącznika nr 2 do umowy stron. Literalna treść klauzuli § 7 pkt 1 umowy pozwala stwierdzić, iż nie odnosi się ona do kosztów sądowych i opłat sądowych w rozumieniu ustawy

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ale odnosi się do ustalonych

w załączniku nr 2 umowy stron kosztów usługi strony powodowej. W konsekwencji treść klauzuli umownej z § 7 pkt 1 zdanie drugie umowy iż „Ostateczne rozliczenie stron z tytułu poniesionych kosztów sądowych, administracyjnych, egzekucyjnych

i innych następuje po zakończeniu zlecenia dochodzenia wierzytelności określonych w karcie długu" nakazuje ustalić jakie inne koszty wchodzi w zakres tej klauzuli umownej. Wskazane w umowie stron inne koszty odnosić należy zatem do kosztów usługi powodowej spółki wskazanych w załączniku nr 2 do umowy stron, gdzie tylko w sposób techniczny odniesiono ich wysokość do powstałych kosztów zastępstwa procesowego i egzekucyjnego w związku z prowadzonym zleceniem windykacyjnym. Załącznik nr 2 do umowy stron w sposób jednoznaczny wskazuje, że za przygotowanie pozwu i prowadzenie sprawy przez pełnomocnika procesowego (radcę prawnego lub adwokata) jako koszt usługi powoda przyjęto koszty zastępstwa procesowego wg stosowego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości obowiązującego w okresie wykonywania umowy jakim w tym okresie było rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, natomiast za przygotowanie wniosku egzekucyjnego

i prowadzenie postępowania egzekucyjnego jako koszt usługi strony powodowej przyjęto koszty zastępstwa prawnego powstałe w postępowaniu egzekucyjnym wobec dłużnika pozwanego;

- wadliwą ocenę materiału dowodowego - pisma przewodniego z dnia 19.06.2015 roku wraz z potwierdzeniem odbioru tego pisma w dniu 25.06.2015 roku - wyrażającej się tym, iż Sąd pierwszej instancji przyjął, iż złożona przez powoda oferta zakończenia zlecenia windykacyjnego i jej zaakceptowanie przez stronę pozwaną (bezsporne między stronami) nie wiąże się z obowiązkiem zapłaty przez stronę pozwaną kosztów zastępstwa prawnego i kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym za prowadzenie zlecenia windykacyjnego w sytuacji gdy zgodnie z umową stron w przypadku zakończenia zlecenia (poprzez przyjęcie oferty powoda) zasadą było rozliczenie stron umowy stosownie do zawartej w ofercie informacji oraz zgodnie ze wskazanymi w załączniku nr 2 umowy stron kosztami usługi powoda;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 65 § 1 k.c., przez błędne ustalenie treści umowy strony powodowej i strony pozwanej, polegającej na wadliwym wyjaśnieniu sformułowań użytych w § 7 pkt 1, § 7 pkt 7 i w załączniku

nr 2 umowy stron a w konsekwencji na przyjęciu, iż koszty zastępstwa procesowego i koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym powstałe w wyniku przeprowadzonego postępowania sądowo-egzekucyjnego wobec dłużnika strony pozwanej nie są innymi opłatami powstałymi w wyniku dochodzenia wierzytelności określonej w karcie długu nr (...) z dnia 16.05.2012 roku a które w wyniku ich bezskutecznej egzekucji wobec dłużnika strony pozwanej nie zobowiązują strony pozwanej do ich uiszczenia na rzecz powódki w sytuacji gdy:

- opłaty te wskazane zostały w załączniku nr 2 do umowy stron jako koszt usługi powódki,

- powódka wystąpiła o zapłatę tych kosztów po zakończeniu zlecenia dochodzenia wierzytelności określonej w karcie długu nr (...) z dnia 16.05.2012 roku,

- powódka zakończyła zlecenie dochodzenia wierzytelności poprzez zwrot stronie pozwanej w czerwcu 2015 roku dokumentacji sądowo-egzekucyjnej uzyskanej w związku z prowadzonym zleceniem windykacyjnym wobec dłużnika pozwanego,

- powódka wykonując dla strony pozwanej zlecenie dochodzenia wierzytelności wobec jej dłużnika w okresie od maja 2012 roku do czerwca 2015 roku, nie otrzymała za prowadzenie tego zlecenia wynagrodzenia, pomimo odpłatnego charakteru umowy stron.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o:

1) zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 2.214 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz obciążenie strony pozwanej zwrotem kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych,

ewentualnie o

2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XII Wydziałowi Gospodarczemu, pozostawiając temu sądowi do rozstrzygnięcia kwestię zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne;

3/ na podstawie art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. wniosła o przeprowadzenie rozprawy w celu rozpoznania apelacji. (apelacja k. 133- 138)

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 151- 155)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Przedmiotowa sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym uregulowanym w art. 505¹ k.p.c. - art. 505¹⁴ k.p.c.

W postępowaniu uproszczonym apelację można oprzeć na dwóch wskazanych w przepisie art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. podstawach: naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

W świetle stanowiska Sądu Najwyższego apelacja w postępowaniu uproszczonym ma charakter apelacji ograniczonej (por. stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, mającej moc zasady prawnej). Oznacza to, że jej celem jest kontrola wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji (z punktu widzenia jego zgodności z materiałem procesowym pozostającym w dyspozycji sądu orzekającego) w granicach wyznaczonych przez treść zarzutów apelacji.

W postępowaniu uproszczonym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa

(art. 505¹³ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z art. 505¹³ § 3 k.p.c. sąd drugiej instancji oddała apelację również wtedy, gdy mimo naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania albo błędnego uzasadnienia zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżony wyrok odpowiada prawu mimo naruszenia prawa materialnego.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Dodatkowo Sąd Okręgowy ustalił:

Pismo z dnia 27 lutego 2013r. zostało doręczone pozwanej. (fakt przyznany w trybie art. 229 k.p.c.)

Pod datą 02.04.2013r. odnotowała: list, zwrot tytułu wykonawczego. (dowód: wydruk z systemu elektronicznego wymiany informacji k. 115 – 117)

Z podniesionych w apelacjach zarzutów, w pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż poprawność zastosowania przepisów prawa materialnego może być oceniana jedynie w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego zgodnie z zasadami procedury cywilnej (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 roku, w sprawie II CK 409/03, opubl. Lex nr 148384).

Pozbawiony racji jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy pragnie zauważyć, że zarówno w petitum jak i uzasadnieniu apelacji próżno poszukiwać jakichkolwiek argumentów dotyczących oceny poszczególnych dowodów przeprowadzonych w niniejszej sprawie. Tymczasem zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. byłby skuteczny wówczas, gdyby skarżąca wykazała uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, LEX nr 172176).

W judykaturze przyjmuje się, że nie jest wystarczające samo przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia

8 kwietnia 2009 r., sygn. akt II PK 261/08, LEX nr 707877, wyroku z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, LEX nr 172176).

W apelacji powinno zostać zatem zaznaczone, które dowody, w jakim zakresie i dlaczego, zdaniem strony skarżącej, zostały przez Sąd Rejonowy ocenione z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji, które ustalenia faktyczne Sądu są wadliwe i jakie powinny być ustalenia prawidłowe, ewentualnie jakich ustaleń zabrakło w zaskarżonym wyroku.

Tym wymogom nie odpowiada jednak apelacja powódki.

W rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest sprzeczne z tymi okolicznościami, które zostały ustalone w toku postępowania. Nie można zarzucić temu Sądowi, iż wyprowadził logicznie błędne wnioski z ustalonych przez siebie okoliczności, czy też przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy (fakty, które nie zostały potwierdzone materiałem), bądź przeciwnie - uznał za nieudowodnione pewne fakty mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale.

Ustalenia faktyczne dotyczące treści umowy, w tym § 7 ust. 1 są zgodne z literalnym brzmieniem umowy.

Jedynie treść załącznika nr 2 została przytoczona w ogólnym zarysie.

Ocena czy § 7 pkt 1 umowy obejmuje swoją treścią koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym oraz koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym wiąże się ze stosowaniem prawa materialnego a nie ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów.

Analogicznie przedstawia się kwestia oceny czy złożona przez powódkę oferta zakończenia zlecenia windykacyjnego i jej zaakceptowanie przez stronę pozwaną wiąże się czy też nie z obowiązkiem zapłaty przez stronę pozwaną kosztów zastępstwa prawnego i kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym za prowadzenie zlecenia windykacyjnego.

Zasadnie skarżąca narusza naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 65 § 1 k.c. przez błędne ustalenie treści umowy strony powodowej i strony pozwanej, polegającej na wadliwym wyjaśnieniu sformułowań użytych w § 7 pkt 1, § 7 pkt 7 i w załączniku nr 2 umowy stron.

Zgodnie z art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2).

W art. 65 k.c. zostały określone ogólne dyrektywy wykładni mające zastosowanie do wszelkich oświadczeń woli. Przepis ten stanowi o tym, jak „tłumaczyć” oświadczenia woli. Oznacza to, że kwestia interpretacji oświadczenia woli strony jest zakreślona zasadami ujętymi w tym przepisie. Oświadczenia woli wymagają wykładni w celu ustalenia właściwego ich znaczenia, a w rezultacie w celu rozpoznania skutków prawnych, jakie one wywołują.

Ustalenie treści oświadczenia woli stron należy do ustaleń faktycznych. Natomiast wykładnia oświadczenia woli to zagadnienie prawne. Odbywa się na podstawie art. 65 k.c. i podlega kontroli apelacyjnej z urzędu, gdyż błędy w tym zakresie stanowią naruszenie przepisów prawa materialnego.

W orzecznictwie na gruncie art. 65 k.c. przyjmuje się tzw. metodę kombinowaną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2007 roku, II CSK 489/06, Lex nr 274245), która zakłada interpretację oświadczeń woli uwzględniającą jednoczesną realizację dwóch wartości: konieczność respektowania woli podmiotu składającego oświadczenie i potrzebę ochrony zaufania osób trzecich do treści złożonego oświadczenia. Stosowanie tej metody składa się z dwóch faz: w pierwszej decydujące znaczenie należy przypisać rzeczywistej woli stron, jeżeli natomiast okaże się, że strony nie przypisywały złożonemu oświadczeniu takiego samego znaczenia, należy przejść do drugiej fazy, w której w

sposób obiektywny ustala się właściwe znaczenie oświadczenia, biorąc pod uwagę, jak adresat rozumiał jego sens i jak powinien ten sens rozumieć.

W drugiej fazie podstawową dyrektywą wykładni jest przypisanie oświadczeniu sensu, jaki z treścią komunikatu wiązać mógł potencjalny, racjonalny odbiorca.

O wykładni oświadczenia nie rozstrzyga sens przypisywany temu oświadczeniu przez konkretnego odbiorcę. Nie jest możliwe ustalenie, jak odbiorca rzeczywiście zrozumiał oświadczenie; będzie on interpretował oświadczenie w sposób korzystny ze względu na swój interes. Interpretacja ta odbiegać może od treści komunikatu. Oświadczeniu należy nadać sens, jaki nadałby mu typowy odbiorca, znajdujący się w pozycji adresata.

To, jak strony, składając oświadczenie woli, rozumiały je, można wykazywać zarówno za pomocą dowodu z zeznań świadków, przesłuchania stron, jak i innych środków dowodowych.

Sąd Rejonowy dokonał błędnej wykładni treści umowy z dnia 16.05.2012r. oraz załącznika nr 2 i treści oświadczeń wynikających z pisma z dnia 27.02.2013r.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji błędnie ocenił skutki oświadczenia zawartego w piśmie strony powodowej z dnia 27.02.2013r. dotyczącego zakończenia zlecenia i akceptacji tego faktu przez pozwaną.

Zgodnie z art. 746 § 2 k.c. przyjmujący zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Jednakże gdy zlecenie jest odpłatne, a wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny za szkodę.

Data doręczenia pisma z dnia 27.02.2013r. wyznacza datę zakończenia wiążącej strony umowy. To zaś ma podstawowe znaczenie w kontekście zapisu paragrafu 7 ustęp 1 umowy, w którym strony postanowiły, że wszelkie opłaty sądowe, skarbowe, administracyjne, i inne określone w załączniku nr 2 ponosi zleceniodawca, są one płatne w ciągu 7 dni od daty wystawienia faktury VAT. Ostateczne rozliczenie stron z tytułu poniesionych kosztów sądowych, administracyjnych, egzekucyjnych i innych następuje po zakończeniu zlecenia dochodzenia wierzytelności określonych w karcie długu.

Skoro strony doszły do porozumienia, że umowę o prowadzenie windykacji wierzytelności należy zakończyć, to zobowiązane są rozliczyć koszty poniesione przez powodową spółkę na jego realizację.

Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, § 7 ustęp 1 umowy nie dotyczy tylko kosztów sądowych to jest opłat sądowych i wydatków, o których mowa w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ale również innych opłat wymienionych w załączniku numer 2 do umowy. Załącznik wyraźnie zaś przewiduje w pozycjach: przygotowanie pozwu i prowadzenie sprawy przez pełnomocnika procesowego (radcę prawnego lub adwokata) oraz przygotowanie wniosku egzekucyjnego i prowadzenie postępowania egzekucyjnego - koszty zastępstwa procesowego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości i koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym. W dacie zawarcia przez strony umowy rozporządzenie określające wynagrodzenie radców prawnych nosiło tytuł „rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych i kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu”. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku posługuje się również pojęciem opłata, co jest istotne z punktu widzenia paragrafu 7 ustęp 1 umowy, który nawiązuje również do innych opłat wymienionych w załączniku numer 2.

Oceniając zasadność dochodzonego roszczenia w kontekście wiążącej strony umowy o świadczenie usług, Sąd Rejonowy wadliwie odwołał się też do regulacji zawartej w art. 735 § 1 i 2 k.c. i § 7 ustęp 2 i 3 oraz prowizyjnego charakteru wynagrodzenia przysługującego stronie powodowej. Przedmiotem postępowania

w niniejszej sprawie nie jest bowiem wynagrodzenie strony powodowej za wykonanie zlecenia, a wyłącznie zwrot wydatków związanych z zatrudnieniem radcy prawnego na potrzeby strony pozwanej. Zapis § 7 ustęp 7 umowy nie pozostaje zaś w żadnej opozycji do treści § 7 ustęp 1 umowy. Wypadki wymienione szczegółowo w treści § 7 ustęp 7 umowy upoważniały powódkę do żądania zwrotu kosztów zastępstwa prawnego świadczonego na rzecz pozwanego przed zakończeniem zlecenia. Zakończenie umowy wytworzyło między stronami nowy stan uregulowany w § 7 ustęp 1 umowy, który mówi o ostatecznym rozliczeniu między stronami w zakresie poniesionych opłaty, w tym innych wymienionych w załączniku numer 2 do umowy.

W efekcie Sąd I Instancji dopuścił się naruszenia prawa materialnego, artykułu 65 § 1 k.c. przez błędną wykładnię treści umowy prowadzącą do nielogicznego wniosku, że strona powodowa świadczyła na rzecz pozwanego usługę windykacji należności w sposób nie tylko nieodpłatny, to jest bez wynagrodzenia, ale również ponosząc wszystkie koszty tej windykacji łącznie z kosztami pomocy prawnej świadczonej przed sądem oraz w trakcie postępowania komorniczego. Interpretacja taka jest sprzeczna nie tylko z treścią § 4 umowy, który mówi o tym, że koszty sądowo-egzekucyjne określone są w załączniku numer 1 i 2 do umowy, ale również jest sprzeczna treści artykułu 742 k.c. Przepis ten stanowi, że dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia. Ponadto pozostaje też w opozycji do treści art. 746 § 1 k.c., który stanowi, że zleceniodawca może wypowiedzieć zlecenie w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia.

Zasada zwrotu wydatków ma charakter bezwzględnie obowiązujący i dotyczy również zleceń nieodpłatnych, to jest takich, które miały być wykonane bez wynagrodzenia. Ustawodawca wykluczył bowiem, aby biorący zlecenie miał ponosić za dającego zlecenie koszty, które powstały przy należyтым jego wykonaniu.

W konsekwencji przy rozpoznawaniu sprawy przez Sąd Rejonowy doszło również do naruszenia prawa materialnego, artykułu 742 k.c.

Radca prawny wskazany przez powódkę działał przeciwko dłużnikowi pozwanej przed Sądami Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie i uzyskał pozytywny efekt

w postaci tytułu wykonawczego, w którym zasądzono od dłużnika na rzecz (...)

(...) spółki jawnej z siedzibą w R. nie tylko należność główną i odsetki, ale również koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego. Prowadził on także postępowanie egzekucyjne, w którym doszło do zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu. Fakt, że postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne, nie obciąża powódki a wyłącznie dłużnika. Strony nie były zaś związane umową rezultatu, a umową starannego działania. Koszty realizacji tej umowy zgodziła się zaś pokryć pozwana. Niezależnie zatem od tego jak zakończyło się zlecenie, pozwana powinna pokryć poniesione przez powódkę koszty zatrudnienia radcy prawnego, który reprezentował ją w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym

i które to koszty zostały zasądzone na rzecz pozwanej. Podkreślić należy, że koszty zastępstwa procesowego zostały wyraźnie przewidziane w załączniku numer 2 do umowy. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych określa stawki minimalne, to jest takie, które ma obowiązek zwrócić przeciwnik po przegraniu sprawy.

W § 7 ust. 10 zd. 1 umowy strony postanowiły, że wszystkie ceny są cenami netto i należy doliczyć 23% VAT.

Wiążąca strony umowa została wypowiedziana z dniem doręczenia pozwanej pisma z dnia 27.02.2013r. Fakt pozostawienia dokumentów nie ma w tym wypadku istotnego znaczenia. Z załączonych do akt dokumentów jednoznacznie wynika, że po tej dacie powódka nie podejmowała już żadnych czynności zmierzających do wyegzekwowania wierzytelności pozwanej w stosunku do (...) spółki z o.o. Wpisy w systemie elektronicznym dotyczące czynności podejmowanych po dniu

25 czerwca 2015r. są niewiarygodne. Powódka wraz z pismem datowanym 19 czerwiec 2015r., doręczonym pozwanej 25 czerwca 2015r., przekazała dokumenty

dotyczące postępowania sądowo-egzekucyjnego, tj. tytuł wykonawczy i postanowienie o umorzeniu egzekucji, dotyczące wierzytelności zleconej jej do windykacji. W dniu 27 lipca 2015r. oraz po tej dacie powódka nie dysponowała tytułem egzekucyjnym, który mógłby stanowić podstawę ponownego wszczęcia egzekucji.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia i zarzut ten, w ocenie Sądu Okręgowego, jest zasadny.

Zgodnie z art. 751 pkt 1 k.c. z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju; to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom.

Początek biegu terminu przedawnienia należy ustalać zgodnie z art. 120 § 1 k.c., który stanowi, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Faktura dotycząca dochodzonego roszczenia mogła być wystawiona najpóźniej w połowie marca 2013r. (15.03.2013r.), a 7 - dniowy termin płatności upłynąłby wówczas w dniu 22.03.2013r.

Z dniem 22.03.2015r. przedawniło się dochodzone roszczenie. Pozew w rozpoznawanej sprawie został złożony w dniu 11.10.2016r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.

Zasądzoną kwotę stanowią wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej będącego radcą prawnym, które zostało określone na podstawie § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust.

1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) w jego obecnym brzmieniu.

Mariola Szczepańska